

A bíróság a tárgyalást megelőző bírósági szakaszban, azaz a tárgyalás előkészítése során, avagy a tárgyalás kitűzését követően, de feltétlenül a tárgyalás megtartása előtt – bűncselekmény hiányában – végzéssel akkor szüntetheti meg a büntetőeljárást, ha e döntést a vádirat tényeire alapítja, azokból ez a jogi következtetés önmagában levonható.

A tárgyalás előkészítésének szakaszában bizonyítás felvételére, a bizonyítékok értékelésére és a bizonyítékok értékelésén alapuló ténymegállapítására nincs mód [Be. 234. § (1) bek., 267. § (1) bek., 275. § (1) bek.].

- [1] A járásbíróság a 2013. január 29-én meghozott és 2013. február 13-án jogerős végzésével a terhelt ellen lopás vétsége [1978. évi IV. tv. – a továbbiakban: korábbi Btk. – 316. § (1) és (2) bek. I. ford.] miatt indult büntetőeljárást a Be. 267. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással megszüntette.
- [2] A határozat indokolásában kifejtettek szerint a vádirati tényállásban megjelölt elkövetési érték 52.500 forint volt; mely adat azonban nem szakértői véleményen alapult. A bíróság ezért szakértőt rendelt ki, a tárgyszakértő pedig az eltulajdonítás tárgyát képező téglák értékét 48 300 forintban határozta meg. A korábbi Btk. 138/A. § a) pontja szerinti kisebb érték alsó határa 2012. április 15. napjától 50 001 forint, ekként a cselekmény nem bűncselekmény, hanem szabálysértés; amely miatt felelősségre vonásra a két évet meghaladó időmúlás okán már nincs mód.
- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a megyei főügyészség terjesztett elő 2013. június 24-én felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott okból.
- [4] Indokai szerint a büntetőeljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Az eljárás adatai szerint a téglák eltulajdonítása egy drót-,

illetve palakerítéssel körbekerített ingatlanról történt, amelyen egy pince és egy épülőfélben lévő ház található. Ekként a cselekmény a korábbi Btk. 316. § (2) bekezdés II. fordulat f) pontja szerinti lopás vétségeként minősül. Másrészt a támadott határozat tényállást nem tartalmaz, ez pedig az indokolási kötelezettség felülvizsgálatra okot adó megsértését jelenti.

- [5] Indítványozta ezért annak hatályon kívül helyezését és a járásbíróság új eljárás lefolytatására utasítását.
- [6] A Legfőbb Ügyészség átiratában, majd képviselője a nyilvános ülésen a felülvizsgálati indítványban foglaltakat maradéktalanul fenntartotta.
- [7] A terhelt védője a nyilvános ülésen a támadott határozat hatályban tartását indítványozta. Az ugyanis – bár röviden, de – tartalmazza a tényállást, abban az elkövetési érték is megjelölésre került. Az eljárás megszüntetéséhez szükséges mértékben az indokolási kötelezettségének is eleget tett az eljáró bíróság.
- [8] Elöljáróban a következőkre utal a Kúria:
- [9] Az eljáró bíróság a döntését a Be. 267. § (1) bekezdése alapján hozta meg. Nem kétséges, hogy a Be. 267. §-a alapján hozott eljárást megszüntető határozat ügydöntő határozat, ugyanis a vádról rendelkezik; következésképp ellene a Be. 416. § (1) bekezdés a-d) pontjaiban felsorolt bármelyik okból helye van felülvizsgálatnak.
- [10] A felülvizsgálati indítvány benyújtásakor hatályban volt eljárási szabályok szerint – amidőn a jelenleg hatályos eljárási szabályok alapján is – az indítvány nem volt tanácsülésen elintézhető. Korábban azért, mert azt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára is alapította az ügyész; jelenleg pedig azért, mert a terhelt terhére tett indítvány tanácsülésen nem intézhető el.
- [11] A felülvizsgálati indítvány a Be. 416. § (1) bekezdés c)

pontja alapján nem, a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja szerint viszont alapos.

- [12] *A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - a Be. 428. § (2) bekezdése folytán felülvizsgálatban is feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértéssel került sor.*
- [13] *Ide sorolható a Be. 373. § III. pont a) alpontja szerinti eset, amikor az eljáró bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt a határozata felülbírálatra alkalmatlan.*
- [14] *A jelen ügyben azonban ez nincs így.*
- [15] *A tárgyalás előkészítése körében hozott jogerős eljárást megszüntető határozat - ha rendkívül szűkszavúan is, de - tartalmazza a vádemelés adatait; azt, hogy a vád tárgyává tett cselekmény lopás; továbbá az eltulajdonítás végett elvett dolgot (tégla); valamint az elkövetési időt és az elkövetési értéket.*
- [16] *Ebből következően a támadott határozatból kiolvashatóak a történések azon adatai, amelyből a vád tárgyává tett cselekmény jogi megítélése a tárgyalás előkészítő szakaszában elvégezhető.*
- [17] *Helytálló viszont a felülvizsgálati indítvány a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében az alábbiak szerint.*
- [18] *Az eljáró bíróság a Be. 267. § (1) bekezdés a) pontja alapján bűncselekmény hiányában szüntette meg végzésével a büntetőeljárást. Erre kizárólag a tárgyalást megelőző bírósági szakaszban, azaz az előkészítés során, vagy legalábbis - a Be. 275. § (1) bekezdés szerint - a tárgyalás kitűzését követően, de feltétlenül a tárgyalás megtartása előtt kerülhet sor.*
- [19] *Az előkészítés általános jellegéből következik, hogy az annak*

során, valamint a Be. 275. § (1) bekezdése szerint meghozott határozat alapja bizonyításfelvétel, valamint bizonyítékértékelés nem lehet. A Be. 234. § (1) bekezdése szerint ugyanis a büntetőjogi felelősség megítéléséhez szükséges bizonyítás felvétele kizárólag tárgyaláson történhet.

- [20] Ehhez képest a Be. 267. § (1) bekezdése alapján hozott eljárást megszüntető határozat ténybeli alapja csak a vádiratban rögzített tény; vagy a vádirat benyújtásához kapcsolódó eljárásjogi ügyészi aktus – például vádelejtés [Be. 267. § (1) bek. f) pont] – avagy ilyen aktus hiánya – például a vádirat pontosításának elmaradása [Be. 267. § (1) bek. k) pont] – lehet.
- [21] A bíróság a tárgyalást megelőző eljárási szakaszban az eljárást megszüntető határozatát tehát
- [22] – vagy a vádirattal szemben támasztott eljárásjogi követelményekre (törvényes vád hiánya, felhívásra sem pótoltt vádbeli kellékhány),
- [23] – vagy a vádiratban leírt tényekre alapíthatja;
- [24] hiszen az előkészítő szakaszban bizonyításnak nincs helye, ehhez képest bizonyítékértékelésre, bizonyítékértékelésen nyugvó ténymegállapításra sincs mód.
- [25] Az elbírált ügyben a vád törvénytelenége nem merülhet fel.
- [26] A vád törvényességét a benyújtásakor fennálló jogszabályok figyelembe vételével kell megítélni. A vád törvényességének ténybeli elemét kitevő azt a kérdést, hogy az abban pontosan körülírt cselekmény kimeríti-e valamely bűncselekmény törvényi tényállását, nem is kérdőjelezte meg az eljáró bíróság. Elfogadta ugyanis, hogy a terhelt vádban leírt cselekményének – eltulajdonítás végett való elvétel – elkövetési értéke meghaladta a vádirat benyújtásának időpontjában hatályos törvény szerinti szabálysértési értékhatárt.

- [27] A bíróság az eljárás megszüntetéséhez vezető álláspontját arra alapozta, hogy a vádirat benyújtását követően a szabálysértési értékhatár húszezer forintról ötvenezer forintra felemelkedett; ennél fogva az általa kirendelt szakértő véleményében rögzített 48 300 forintos elkövetési érték alapul vételével a cselekmény az elbíráláskor már nem lopás vétsége – tehát nem bűncselekmény –, hanem csupán tulajdon elleni szabálysértés. A 2012. évi C. törvény – Btk. – 2. § (2) bekezdésének rendelkezése folytán viszont az elbíráláskori törvényt kell alkalmazni, ha eszerint a cselekmény már nem bűncselekmény.
- [28] Ez az érvelés a Be. 267. § (1) bekezdése alapján az eljárás megszüntetését azonban nem alapozhatta meg, hiszen annak alapjául nem a vádban leírt tény, hanem olyan tény szolgált, amelyet a bíróság csak tárgyaláson, bizonyítás révén, bizonyítékértékelés eredményeként állapíthatott volna meg.
- [29] A vádirati tények szerint viszont a sértetti telekről eltulajdonítás céljából elvett téglák értéke 52 500 forint volt, ehhez képest a támadott végzés meghozatalának időpontjában ez a cselekmény változatlanul bűncselekmény, mégpedig a Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés a) pontja szerinti lopás vétsége. A vádban írt ez az elkövetési érték ugyanis a Btk. 459. § (6) bekezdés a) pontja szerinti kisebb érték.
- [30] A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Miután a Be. 267. § (1) bekezdés a) pontja alapján hozott eljárást megszüntető végzésben a vádban leírt tények vehetőek tekintetbe, a Be. 423. § szempontjából is ezek a tények az irányadók. Nem lehet tehát felülvizsgálat során sem jogi következtetést vonni abból, hogy a bíróság által tárgyaláson meg nem vizsgált szakértői vélemény szerint az elkövetési érték az 50 000 forintot nem haladja meg, az alatt marad. Közömbös az is, hogy a nyomozás adatai szerint a

lopás helyiséghez tartozó bekerített helyről történt-e.

- [31] *Mindebből az következik, hogy a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével szüntette meg a büntetőeljárást a bíróság bűncselekmény hiányában az 52 500 forint elkövetési érték ellopásával törvényes vád alapján megvádolt terhelttel szemben.*
- [32] *Ennélfogva a Kúria a Be. 428. § (1) bekezdése alapján az előkészítés során hozott jogerős eljárást megszüntető végzést hatályon kívül helyezte és az eljárt bíróságot új eljárásra utasította.*
- [33] *Az új eljárásban a tárgyaláson felvett bizonyítás eredményeként lesz meghatározható a helyes elkövetési érték; s ennek, valamint az elkövetés egyéb, a tettazonosság keretei között megállapítható tényeinek – így a teleknek helyiséggel rendelkezése és bekerített volta – figyelembevételével foglalhat el törvényes álláspontot a bíróság a bűnösség kérdésében, s hozhat a törvénynek megfelelő határozatot.*

(Kúria Bfv. III. 876/2013.)